

LUNDS
UNIVERSITET

STUDIEPLAN (Beslut)

2007-05-31

Dnr G11 S 2007/220

Samhällsvetenskapliga fakulteten
Rättssociologiska enheten

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå till doktorexamen i *rättssociologi*

Studieplanen är fastställd av samhällsvetenskapliga fakultetsstyrelsen 2007-05-31, dnr G 11 S 2007/220

1 Ämnesbeskrivning

Rättsociologi är en tvärvetenskaplig disciplin med grund i rätts- och samhällsvetenskap. Rättssociologisk forskning syftar till att förstå och vinna kunskap om rättsliga och andra normers samhälleliga betydelse. Inom rättsociologin studeras hur normer uppkommer och vilken betydelse normer har för individers handlande och för samhälleliga institutioner.

Aktuella forskningsområden beskrivs på institutionens hemsida www.soclaw.lu.se

2 Syfte och mål för forskarutbildningen

Syftet med forskarutbildningen i rättsociologi vid *Rättssociologiska enheten*, Lunds universitet, är att ge fördjupade kunskaper i rättsociologi och att utbilda självständiga och kritiska forskare med bred teoretisk samhällsvetenskaplig kunskap, metodologisk skicklighet och urskilningsförmåga, samt förmåga att genomföra forskningsprojekt.

Forskarutbildningen i *rättsociologi* leder till filosofie/doktorexamen.

Doktoranden skall efter genomgången utbildning ha förvärvat följande kunskaper och färdigheter:

Kunskaper och förståelse

För doktorexamen skall doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet *rättsociologi* samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorexamen skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete.

- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att inom såväl forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och att stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människans ansvar för hur den används.

3 Behörighet till utbildning på forskarnivå

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs att den sökande har grundläggande och särskild behörighet och att sökanden bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet att antas till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Fakultetsstyrelsen får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.

Övergångsbestämmelse: Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning, skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015.

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet för att antas till utbildning på forskarnivå i rättssociologi är fullgjorda kursfordringar om minst 30 högskolepoäng inom huvudområdet rättssociologi på avancerad nivå, varav minst 15 högskolepoäng utgörs av examensarbete på avancerad nivå, eller motsvarande kunskaper förvärvade inom eller utom landet.

3.3. Tillgodoräknande av tidigare studier

En student som genomgått viss högskoleutbildning på avancerad nivå/motsvarande med godkänt resultat kan tillgodoräkna sig detta i utbildningen på forskarnivå, om ämnesansvarig efter prövning bedömer att den tidigare utbildningen kan godtas för tillgodoräknande. Tillgodoräklandet skall prövas på studentens egen begäran, i varje enskilt fall.

Rätt att delta i undervisning kan medges annan än den som är antagen till forskarutbildningen.

4 Antagning och urval

Antagning sker till fyra års heltidsstudier som avslutas med doktorsexamen, där licentiatexamen efter två år kan vara en etapp. Om särskilda skäl finns kan antagning ske till enbart två års heltidsstudier, som avslutas med licentiatexamen.

Antagning av forskarstuderande sker enligt Lunds universitets antagningsordning för forskarutbildning 2006-12-18, dnr I G 9 6251/2004 <http://www.lu.se/o.o.i.s/433>, och instruktioner för utbildning på forskarnivå vid samhällsvetenskapliga fakulteten 2007-05-31, dnr A 10 S 2007/196 <http://www.sam.lu.se/o.o.i.s/4166>.

4.1. Antagning

Fakulteten eftersträvar att antagning av forskarstuderande sker årligen efter en gemensam utlysning av studieplatser vid en fastställd tidpunkt. Den som antagits till licentiatstudier måste genomgå ny antagning för att fortsätta till doktorsexamen.

Till utbildning på forskarnivå som leder till doktorsexamen antas endast sökande som anställs som doktorand eller som beviljas utbildningsbidrag för doktorander. Dock kan sökanden som har någon annan form av finansiering antas om institutionen bedömer att finansieringen kan säkras under hela utbildningen och att sökanden kan ägna så stor del av sin tid åt utbildningen att den kan slutföras inom åtta år vad gäller doktorsexamen.

En försörjningsplan skall finnas vid antagningen. I planen ska de ekonomiska villkoren för den forskarstuderande under hela studietiden klargöras.

4.2 Urval

Vid antagningsbegränsning måste urval göras bland de sökande. Grund för urval är den sökandes meriter vid ansökningstillfället. Avgörande urvalskriterium är förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildning. Särskilt avseende fästs vid den sökandes lämplighet för samhällsvetenskapligt forskningsarbete. Att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande.

För att bedöma förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen beaktas studieresultat, den sökandes skrifter, rapporter, forskningsplaner och eventuella andra forskningsmeriter. Självständiga arbeten från utbildning på grundnivå och avancerad nivå har särskild vikt. Även relevant arbetslivserfarenhet kan vägas in.

Jämställdhetsaspekten skall alltid beaktas. Vid jämbördiga meriter skall sökande av underrepresenterat kön, relaterat till fördelningen bland forskarstuderande i ämnet, ges företräde om inte annat skäl talar emot detta. Fakulteten har ambitionen att mångfald skall eftersträvas.

5 Utbildning för doktorsexamen

Utbildning på forskarnivå omfattar fyra års studier (240 högskolepoäng) på heltid. Utbildningen för filosofie doktorsexamen kräver normalt en studietid om fyra år. Studier kan bedrivas på deltid, minst halvtid, och omfattar då maximalt 8 år. Doktoranden har också rätt men inte skyldighet att avlägga licentiatexamen (120 högskolepoäng) som en etapp i forskarutbildningen.

5.1 Utbildningens uppläggning

Utbildningen omfattar totalt 240 högskolepoäng fördelade på en kursdel omfattande 75 högskolepoäng och en vetenskaplig avhandling, doktorsavhandlingen, omfattande 165

högskolepoäng. Undervisning ges i form av kurser och seminarier samt handledning i avhandlingsarbetet. Dessutom anordnas allmänna seminarier och gästföreläsningar.

För godkänd doktorsexamen fordras godkänt betyg på samtliga kunskapsprov som ingår i forskarutbildningen och på doktorsavhandlingen.

5.2 Handledning

För varje doktorand skall utses minst två handledare, varav en skall vara huvudhandledare. Huvudhandledaren skall vara docentkompetent och anställd vid Lunds universitet. I den individuella studieplanen skall anges respektive handledares arbetsuppgifter och ansvarsområde. Doktoranden har rätt till handledning under den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen om 240 högskolepoäng, fyra år vid heltidsstudier. Handledningen omfattar både hjälp med inriktningen av studier och avhandlingsarbete samt bistånd under arbetets gång. En doktorand som begär det skall få byta handledare.

5.3 Individuell studieplan

Vid studiernas början skall den studerande i samråd med handledaren upprätta en individuell studieplan över den utbildningsgång som han eller hon ämnar följa. Denna skall revideras årligen. Den individuella studieplanen anger hur utbildningen skall läggas upp för den enskilde doktoranden. Föreskrifter för och en mall för individuella studieplaner finns i fakultetens föreskrifter för forskarutbildningen.

Forskarstuderande skall registrera sig i början av varje termin och i samråd med handledare ange med vilken aktivitetsgrad studierna skall bedrivas under terminen.

5.4 Kurser och andra moment

Kursdelen i forskarutbildningen består av kurser vid den egna institutionen, kurser vid andra institutioner inom eller utanför den egna fakulteten eller vid andra universitet/högskolor.

Avseende fakultetsgemensamma kurser på avancerad nivå finns det kursplaner som anger kursernas mål, innehåll och poängtal. För kurser genomgångna vid andra fakulteter och högskolor bestäms poängtalet som skall tillgodoräknas av ämnesansvarig. Vilka kurser den enskilde doktoranden skall genomgå och kunna räkna in i examen anges i den individuella studieplanen. Kurser och seminarier som är obligatoriska skall anges, liksom deras omfattning i poäng.

Prov som ingår i utbildning på forskarnivå och avhandling skall bedömas med betygen godkänd eller underkänd. Examinator för kursdelen är professor eller annan docentkompetent lärare.

a) Kursdelen består av:

- 1) Kurser som ordnas av institutionen eller fakulteten
- 2) Kurser som ges av andra högskoleinstitutioner inom och utom landet
- 3) Individuella litteraturkurser

Kursdelen innehåller följande obligatoriska moment. Den studerande skall kunna visa godkänt resultat på minst 7,5 högskolepoäng i vardera vetenskapsteori, rättssociologisk metod samt 15 högskolepoäng i rättssociologisk teori på avancerad nivå

Examinator avgör tillsammans med den forskarstuderande vilka kurser som kan tillgodoräknas i doktorsexamen.

b) Forskningsseminarier och andra moment

Som ett led i studier och avhandlingsarbete skall den studerande delta i seminarier kring institutionens forskningsverksamhet och doktorandernas avhandlingsarbete. Doktoranderna skall ges möjlighet att presentera PM om teoretiska och/eller metodologiska problem i arbetet, framlägga planer, uppsatser och avhandlingsdelar samt att opponera på andra doktoranders uppsatser.

Doktoranden skall presentera sitt avhandlingsarbete vid minst tre seminarier; i början, mitten och slutet av forskarutbildningen

Doktoranden ska därtill opponera på andra doktoranders uppsatser samt ges möjlighet att presentera PM om teoretiska och/eller metodologiska problem i arbetet och/eller preliminära resultat

5.5 Avhandling

Doktorsavhandlingen är det viktigaste momentet i forskarutbildningen. Avhandlingen skall baseras på självständigt vetenskapligt arbete.

Avhandlingen kan utformas antingen som ett enhetligt sammanhängande verk (monografiavhandling) eller som ett antal vetenskapliga uppsatser av examinandens försedda med en kort sammanfattning (sammanläggningsavhandling).

Om det finns flera författare till en avhandling (monografi eller sammanläggningsavhandling) skall de individuella prestationerna särskiljas genom redovisning i avhandlingens inledning eller förord.

Avhandlingen försvaras vid en offentlig disputation. Avhandlingen betygsätts med något av betygen *godkänd* eller *underkänd*.

5.6 Institutionstjänstgöring

En doktorand kan delta i institutionsarbetet inom en ram om högst 20 % av full arbetstid. Doktoranden skall kompenseras med motsvarande förlängning av studietiden.

Doktorander som undervisar inom utbildningen på grundnivå eller avancerad nivå skall ha genomgått inledande högskolepedagogisk utbildning omfattande två veckor.

6 Övrigt

Föreskrifter för forskarutbildningen vid samhällsvetenskapliga fakulteten fastställdes av samhällsvetenskapliga fakultetsstyrelsen 2007-05-31.

Upplysningar om antagning och ansökningstider lämnas av institutionen.